

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 18 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 194.

V Ljubljani, v četrtek 26. avgusta 1886.

Letnik XIV.

Cerkev in ubogi.

(Konec.)

Vidili smo do sedaj, kako je cerkev od prvih časov do tako zvane reformacije Lutrove za uboge skrbela; kako pa odpadenci, ločine. Imenujejo naj se že tako ali drugače, vselej je bilo tako, da pri krivovercih je bilo veliko vpitja, a malo dobička — v našem pomenu — ubogim malo pomoči. Cerkev je delala na tihem, a z dobrim namenom zavolj Boga in bližnjega, zato je bil tudi vselej blagoslov božji zraven; a krivoverci pa, ki niso zavolj Boga krivoverci postali, tudi niso zavolj njega nikoli delali dobrih del; delali so pa prav zaradi tega vedno brezuspešno.

Memogredé smo že tudi omenili, da je reformacija vse vničila. Ne moremo se tu podajati v podrobnosti, a za tiste, ki so kedaj kaj zgodovine čitali, le rečemo: Naj se ozrejo nazaj v 16. stoletje, kako je bilo po Nemškem, po Angleškem, po Skandinavskem? V kratkem rečeno: Kakor v mestu, v vasi po požaru, golo rebrovje in okajeno zidovje — kakor polje po grozoviti toči. Za tistega, kateri je količkaj v zgodovini doma, je pogled po svetu, vničenem po Lutru in tovariših-privržencih pretresljiv. Bodi zadosti.

Kaj pa cerkev? Začeti je morala z novega zidati, ker mrtvega ni mogla obuditi, vplenjenega ne več sadonosnega storiti. Cerkev je tudi začela ter postavila v kratkem krasno poslopje, da je imel iluminatizem, febrionizem, jozefinizem, framasonstvo in v novejših časih liberalizem zopet kaj podirati in vničevati. Po Lutrovem času vzdigovali so se počasi razrušeni samostani iz razvalin ter v krščanskem duhu po nekdanji navadi dobrote sipali v svojem okrožji. Premožni so v življenji in na smrtni postelji delali lepe ustanove za uboge, ki so sčasoma narastle v lepe svote, katerih obresti so bile namenjene ubogim za večne čase. Nastale so sčasoma ustanove skoraj da za vsako faro posebej, ter mnogo dobrega sadu obrodile. A bile so novogotnemu liberalizmu trn v peti, toraj proč z njimi: Po Francoskem, Nemškem in še kod drugod vzeli jih je cerkvi s silo (z navadnim ukazom, s sklepom državnega, deželnega zbora itd.) ter izročil srenjam,

županom, ki znajo biti brezverci, drugoverci, framasoni ali tudi židje. In zopet je delo blizo tristoletij vničeno. Pa pustimo to in pogledimo na drugo stran.

Nastopil je na podlagi evangeljskih svetov nov cerkveni red, ki je vstavil krivo vero in bil krivim reformatorjem najhujši trn v peti. Zavrnil je krivo vero v Evropi, v drugih delih sveta pa pridobil sv. cerkvi to, kar je v Evropi zgubila. To je bil red Jezusove družbe ali jezuitov. Miloščino deliti, uboge preskrbljevati, ni bil sicer prvi in glavni namen jezuitov, a skazovali so vendar povsod dela usmiljenja ter stregli bolnikom, kakor se že o življenji njih začetnika sv. Ignacija, dalje o sv. Frančišku Ksaverjanu i. dr. čita, saj pravi redovnik katoliške cerkve ne more drugače. Kaj so pa storili zlasti po misijonih; kako so bili nevednim učeniki v veri in ubogim v vsakdanjih potrebah življenja pomoč, je sploh znano. Na Kitajskem so ob času hude lakote lačne nasitovali ter stotinam in tisočem revnih Kitajcev življenje rešili.

A ne le samo na Kitajskem in v Ameriki, a tudi v Evropi so ljudje za lakoto in pomanjkanjem umirali, posebno na Francoskem in na Nemškem — v tridesetletni vojski, ker so vojaki, kamor so prihruli, vse pokončali in za seboj le puščavo pušali. Takrat je previdnost božja obudila na Francoskem moža, ki je sam ubog, vendar na stotisoče revežev preživel in ustanove zapustil, ki še dandanes v duhu začetnika skrbé za uboge. Ta mož je bil sv. Vincencij Pavlanski, rojen 24. aprila 1576 na Francoskem. Umrli je v Parizu 27. septembra 1660 v 85. letu življenja. Ni tukaj prostora, niti namena opisovati njegovega čudapolnega in svetega življenja, omenimo le silnih nadlog, ki so ob njegovem času stiskale francosko deželo, ki je bila v tla pomandrana po hudih domačih vojskah. — Tridesetletna vojska je zadela tudi nekatere kraje te dežele. Vsled tega je nastala silna lakota, tako grozovita, kakor je bila nekdanj v Jeruzalemskem mestu. Tukaj je pomagal ubogi Vincencij tako obilo in bogato, da je komaj verjeti. Znal je pri bogatih in imenitnih obuditi tisto ljubezen in usmiljenje do ubogih, ki je njega navdajala.

Od leta 1635 do leta 1648 (Vestfalskega miru)

je razdelil na Lorenskem pol drug milijon frankov. Bog je posebno blagoslovil njegove dari, da so ljudje mislili na čudež božjega Izveličarja o pomnoženju kruhov. Ne bomo teh reči dalje razpravljali, niti naštevati ustanov tega prečudnega dobrotnika ljudi za njih dušo in telo. Spominjamo se le misijonskih duhovnov (navadno lazaristi imenovanih) in usmiljenih sester, ki še dandanes delajo v duhu njih začetnika in skazujejo ljudem dušna in telesna dela usmiljenja tako, kakor nikdo drugi. Ti namreč ne žrtvujejo le svojega imetja, ampak same sebe in svoje življenje. Naj kdo poskusi, recimo en mesec, en teden, v bolnišnicah biti noč in dan; prestajati smrad, nevhvaležnosti in sitnosti bolnikov, biti mnogokrat (skoraj vedno) v nevarnosti okuženja itd., znabiti bo potem vedel saj nekoliko ceniti velikost žrtvovanja usmiljenk, ki je še toliko večji, ker jim svet svojo hvaležnost skazuje s zasramovanjem in preganjanjem. Pa pustimo to, ker ni naš namen; marveč govorimo danes besedo o Vincencijevih društvih, ki se dandanes nahajajo ne le po Francoskem, po Evropi, ampak po Aziji, Afriki in Ameriki, po vsem svetu, po vseh deželah in mestih in niso družega, kot zbirališča duhovnov in neduhovnov, ki se prostovoljno in nikakor obvezano združujejo, da skrbé za svoje izveličanje in skazujejo bližnjemu dela usmiljenja. Delavni udje Vincencijevega društva so duhovniki, obrtniki, posestniki in uradniki, sploh ljudje, ki se morajo sami za življenje bojovati ter si z delom kruh služiti. Ker se krščansko življenje razodeva v ljubezni do Boga in do bližnjega, skuša Vincencijevo društvo oboje združiti in to dela s tem, da sobrata podpira v dušnih in telesnih potrebah ter s tem tudi za-se skrbi. Sv. Vincencij je sicer mnogo takih družb osnoval in vodil ter postal tako načelnik vseh enakih društev, a tako društvo, kakor imamo tu poslednjič v misli je osnoval krščanski mladeneč Ozanam meseca maja leta 1883 v Parizu. Bil je na vseučilišču v Parizu in je tam zbral okoli sebe součence, ki so storili trden sklep, posvetiti svoje moči preblagemu namenu ter se boriti pred vsem za resnice sv. vere. Nasprotniki, ki so zaničevali sv. cerkev, rekli so, da je nerodovitna in da ne kaže nikjer svoje vzvišene moči in delavnosti. Ozanam predlaga zato svojim prijateljem součencem,

LISTEK.

Herbart Turjaški (1528—1575).

Spisal J. Steklasa.

(Dalje.)

Od Žumberške bitve je posebno poznat Ivan IX., sestranec Viljela Bogatega. Kot deželni glavar Kranjski je bil posebno privržen cesarju Maksimilijanu I., katerega je celó z denarji podpiral v vojski proti Benečanom, najhujemu sovražniku avstrijskemu na jadranskem morju. Cesar mu je za te zasluge zapisal in podelil mnogo posestev, ter je vsled tega postal silno premožen. V kmetskem puntu l. 1515 niso bili Turjaški napadeni, nego je Ivan branil Ljubljano, a Josip Lamberg je potolkel vporne kmete. Ivan se je pa tudi drugač v vsakem pogledu zavzimal za Ljubljano, samo da to mesto povzdigne. Podpiral je mestjane v borbi za slobodno trgovino proti židom, katerih se je mesto konečno l. 1515 popolnoma rešilo, ko jim je bilo zabranjeno stanovati

v Ljubljani. Leto poprej je dobila Ljubljana tudi svoje sodnijsko pravo. Leta 1517 je uvel na Kranjskem red sv. Krištofa, da se po njem sploh oblažijo čuti plemstva v teh bojaželjnih časih. Ko so l. 1529 Turki oblegali Dunaj, podal se je tudi Ivan s kranjskimi vitezi v pomoč cesarju, ali našel je pri tem obleganju svojo smrt. Sinovi njegovi so po ženitbah posebno obogateli ter so spadali med prve bogataše svojega časa. Tako sta posodila Volfu Engelbertu in Juriju Kacijanerju 10.000 gold., kar je bilo takrat velika svota. Med drugimi nasledniki je tudi še na glasu Ivan Turjaški, ki je služil v vojski na hrvaški meji od leta 1570 do 1580 ter po smrti Herbertovi leta 1575 postal zapovednik v vojaški granici. Tukaj je dobil znameniti samostan Kamenski, blizo današnjega Karlovca, ker ga Paulini sami niso mogli braniti proti Turkom. Za njegovega po poli brata Andreja, kranjskega Ahila, poleg Herberta najznamenitejšega Turjaškega, poznatega po bitki pri Sisku, je dosegla Šumberška betva vrhunec svoje slave in moči; potem pa zopet pada, dokler se ne zedini z glavno betvo.

Med vsemi Turjaškimi je poleg Andreja gotovo največji junak Herbert VIII. Njegov oče je bil Trojan I., sin Pankraca iz glavne betve Turjaških ter Ane iz baronske rodovine Ekov. Trojan I. se je rodil l. 1495. Bil je posebno nadarjen mladeneč ter je v vseh naukih lepo napredoval. Ko je leta 1511 hud potres razdjal grad Turjaški, stanoval je Trojan na Dunaju, pa je dohajal tudi v Ljubljano. V tem času se je poskusil tudi s Turki ter se prav hrabro ponasal, kar nam dokazuje pismo papeža Aleksija VI. Leta 1519 se je podal Trojan na Španjsko s poslanstvom, ktero je vodil Žiga Herberstein, da se poklonijo Karlu V. vsled smrti Maksimilijana I. ter ga zaprosijo, da jim potrdi vse deželne slobodščine in povlastice. Za velike zasluge, ki jih je zadobil Trojan pri obsedanju Dunaja, podelil mu je cesar baronstvo. V Beču se je poprijel tudi nove vere Lutrove, kakor mnogi drugi velikaši ter je dal celó svoje otroke v njej odgojevati. Ker je podpiral kasneje tudi svojega podanika Trubarja v razširjevanju te nove vere, moral se je temu vpreti Kacijanar kot deželni glavar, ker je dobil v tem oziru nalog iz

da naj med seboj osnujejo družbo, ktera bi bolj z deli, kakor z besedo pričala o notranji moči in lepoti krščanske vere. Družbo so imenovali konferenco, vsak teden namreč so hotli skupaj priti in se posvetovati, kako bi se dalo ubogim pomagati, da bi tako socialno vprašanje na krščanski podlagi rešili.

Za patrona so si izvolili sv. Vincencija Pavljanškega, ki je najlepši izgled, kako se krščanska vera z deli ljubezni oživlja in vtrjuje. Lepih svetov in dobrih besedi reveži dobé po vsih kotih, a gredo pri enem ušesu noter, pri drugem vun; do srca revežev se pa pride le z deli usmiljenja. To spodbuja tudi nevernika in omahljivega kristijana, ko vidi, kako bogoljubne duše žrtvujejo denar in trud, a za svoj trud ne pričakujejo plačila na tem svetu. Pri občni bēdi pa posamezen človek ne opravi toliko, kolikor združena moč, tudi človek ne živi dolgo časa, družbe pa živé več stoletij. Družba sv. Vincencija se je v kratkem času razširila skoraj po vsem svetu in šteje nad 5000 konferenc. V Ljubljanskem mestu ste že dve konferenci, ki vzdržujete s pripomočjo blagih dobrotnikov mesta in vse dežele deško zavetišče in sirotišče. Veliko so že storili dobrotniki, a zaradi tega dežela ni postala ubožnejša, niti prebivalci revnejši, kajti vedno ostane resnično: boljše je dajati, kakor jemati.

Odveč bi bilo, ko bi še enkrat povdarjali, kako potrebne so take in enake dobrodelne družbe v sedanjem času. Revščine je čedalje več, to se ne dá tajiti, le vera je, ki delavca še tolaži, da prenaša breme vsakdanjih težav in borb za telesni obstanek. Sedaj pa pridejo ljudje k njemu in mu hočejo vero iz srca iztrgati ter mu pravijo: „Pomagaj si sam, na Boga se ne zanašaj, ki ga ni, ali če je, se za-te ne zmeni“ itd. Kam to pride, si vsak sam lahko misli, in ko bi ne bilo na svetu ne bogatinov, ne revežev, mora prenehati ves red v človeški družbi, ker bi nihče ne hotel delati niti komu pokoren biti. Krščanska vera pa poravná prepad med bogatinom in revežem, ker unemu ukazuje radodernemu in usmiljenemu, temu pa hvaležnemu in delavnemu biti. Konference Vincencijeve družbe so ravno sedaj v polnem delovanju. Bog jim daj svoj blagoslov, da bi še dolgo delovale v prid trpečega človeštva.

Naj je pa tudi brezverni liberalizem mnogo, mnogo vničil ustanov krščanskega usmiljenja, ter rodil pauperizem (revščino), socializem, anarhizem in Bog zná kak „izem“ in „gorjé“ še, bo cerkev gotovo spet pota našla, da ubogemu svetu pomaga, da se ji le prepusti in dopusti prosto delovanje. Bog daj to skoraj!

Politični pregled.

V Ljubljani, 26. avgusta.

Notranje dežele.

Poslednja debata v Praški mestni občini gledé doneska za *Radetzky-jev spomenik* Mladóčehom nikakor ni na čast, če je namreč njihov mestni odbornik, g. Breznovsky, v njihovem imenu govoril. Ni nam znano, ali je ravnokar imenovanemu gospodu opozicijska strast prirojena ali se je danes na tega konja vsedel le iz hudobne nagajivosti in slabega domoljubja avstrijskega. Naj že bo kakor hoče, mož je grdo ravnal, ko se je uprl nasvetu, da

naj bi se Praška mestna občina vdeležila pri napravi Radetzky-jevega spomenika s tisoč goldinarji. Trdil je namreč, da ima Praga že svoj spomenik, ki ga je že zdavnej — ena prvih občin — slavnemu vojskovodji postavila in nima pač nobenega vzroka sedaj tudi na Dunaji postavljati ga. Če ga hočejo Dunajčani imeti, naj si ga le sami postavijo, Pražani ne dajo nič. Dobro, da oslovski glas ne prodira oblake! Tudi Breznovskega ugovor je zaradi svoje pisnavosti propadel in se je velika večina Praških mestnih očetov izrekla za tisoč goldinarjev, ktere hočejo položiti na žrtvenik domoljubja, iz ktere ga hoče nesmrtnemu vojskovodju vzrasti njegovih slavnih zmag vreden spomenik. Z Breznovskim je potegnulo le še šest drugih, ki na ta svoj vseskozi nedomoljubni čin nikakor nimajo povoda ponosni biti. Čast komur čast, pa tudi oistro grajo tistemu, ki jo zasluži.

Med nemškimi konservativnimi listi kaže se needinnost zaradi katoliške, oziroma *verske šole*. „Politische Fragmente“ zahtevajo, da bi se državni zbor že letos moral začeti pečati s tem prevažnim vprašanjem, in pravijo, da čem dalje bomo odlašali stvar spraviti na dnevni red državnega zbora, tem slabše bo to za nas. „Grazer Volksblatt“ pa tem nazorom ugovarja, češ, le prehitro ne, če si nečemo stvari popolnoma spriditi. Vse se mora goditi le bolj polagoma, nekako bolj samo po sebi, kakor pa z očitnim pritiskom, ki nikjer še ni dobrega storil. Saj stvar sama na sebi ni tako slaba za konservativno stranko, kakor so jo nekteri razvpili. Posebno v šolskem oziru bližamo se počasi pa vendar-le toliko, da se lahko opazi, vedno bolj verski dobi. Tudi mi se prištevamo k tistim, ki ne morejo kar nič potrpeti, ali prepričani smo, da se mora tukaj vod najprvo zunaj parlamenta zastaviti; kajti ondi je točka, ob katero ga moramo vpreti. Tista točka je narod sam. Na tega je treba vplivati s časniki, s pomočjo društev, shodov, taborov. V parlamentu moramo gledati po zanesljivih in dobrih zaveznikih, na ktere se bomo v sili lahko zanašali. Pri vsem tem treba bode pa tudi vlado sem ter tje opomniti, kaj da mi želimo in kje da nas boli. Pred vsem pa nam je previdnosti treba, če si nečemo ugodne rešitve šolskega vprašanja korenito pokvariti; kajti sicer bi se nam prav lahko zgodilo, da bi s kopelijo vred tudi dete venjak zllili. — Naša misel je, da imata časnika vsak svoj prav. Res je z zdravjem politično-narodnim kakor z zdravjem telesnim: Po curku dolí, po niti gori. Vse raste le polagoma, tudi tisto, kar se je v trenutku razdejaló; zato je neka pravična počasnost opravičena. A nasproti se tudi ne dá tajiti, da je brezverski liberalizem ravno v šolskih rečeh toliko pokvaril, da je najnujníša potreba šoli krščanska načela nazaj dati, če hočemo, da ne bo prepozno.

Dunajski mestni zbor je sklenil, da se hoče 200letne slovesnosti, zaradi osvobojenja Budapešte, po deputaciji vdeležiti. To je močno zadovoljilo Madjare, ki ne morejo pozabiti, da v Monakovem in Berolinu niso hoteli sprejeti povabila k slovesnosti. So pa Madjari tudi kaj ponosni ljudje; (reklo bi se pa lahko tudi drugače) v Monakovo so poslali povabilo v „svetoznanem“ madjarskem jeziku, tako, da so morali tam prestavljavca iskati. Zakaj se pa Madjarom tako pod nos kadí, da iz Monakovega in Berolina ne pridejo na slovesnost? Morda jim vest očita, kako da v domači deželi slabo spoštujejo pravice drugih prebivalcev pod ogersko krono.

Vnanje države.

Proklamacija, ki jo je začasna vlada v Sofiji izdala bolgarskemu narodu na znanje, se glasi: „Knez Battenberg, kteremu smo zaradi njegove dokazane hrabrosti v poslednji vojski prav veliko hvale dolžni, se ni pečal s tako evropsko politiko, ktera bi našemu slovanskemu plemenu ugajala. Mi moramo se edino le ruske politike držati in to že iz hvaležnosti, če zaradi družega ne, ker je Rusija za nas kri in denar žrtvovala. Vsled tega moral se je knez odpovedati bolgarskemu prestolu, kar je tudi storil za vedno; kajti narod se je

prepričal, da je njegovo vladanje osodopolno za deželo. (Kedo pa je ta narod? A? Zankov, metropolit Klement in pa ruski major Grucev, ki že vedó, zakaj da se tako repenčijo!) Gledé teh izrednih dogodkov sestavila se je začasna vlada (o kateri pa narod neče nič vedeti in jo je vže zapodil, kar je popolnoma prav storil; kajti narod pravi, da ne pozna in neče poznati nobene vlade, nego le tisto, ktero si sam postavi na velikem sobranji!) iz sledečih članov. (Sedaj je navedena cela lestvica imen, samih pravih Bolgarov, ki pa vsi nimajo druge *naloge določene*, kakor jo ima senca za telesom, kajti prava začasna vlada so bili zgoraj navedni trije možje.) Ta začasna vlada vzela bo narodno in državno gospodarstvo v svoje roke, ter ga bo tako dolgo vodila, dokler se ne zbere veliko sobranje. Za toliko časa jamči začasna vlada tudi za varnost blaga, časti in življenja domačinov in ptujcev. Vsi bolgarski državljani brez razločka vere in narodnosti skrbeli bodo za red v državi, ktero bo tudi ruski car sam varoval. Tako se glasi proklamacija, ktero so Zankov, Klement in Grucev izdali narodu, narod pa neče nič vediti o njej, kakor tudi ne o novi vladi in po vsi sili kneza nazaj zahteva. Vže so odšle deputacije na vse strani po državi, da bi mu kje prišle na sled. Morda nam že danes telegraf prinese novico, da se je knez zopet v Sofijo povrnil, kar izvestno Bolgarskemu narodu ne bo na škodo in ne na sramoto. Primerite le osodo naroda poprejšnjih let s sedanjo, pa bote takoj vedeli, kako da je.

O preganem knezu Aleksandru so novice iz jugo-iztoka dohajajoče tako nejasne, da živ krst ne vé, kje sedaj biva. Po večeranjih telegramih soditi, bi bil v Reni ob Donovi. Iz začetka so ga mislili prepeljati v Gjurgjevo, pa se je knežja jahta memo dalje peljala in so jo 24. t. m. zjutraj zgodaj blizo Silistrije videli. Iz tega nekteri sodijo, da so bolgarski uporniki mislili kneza Rusom izročiti. Če bi ga pa kje na rumunski zemlji izkrcali, je pa rumunska vlada že za to poskrbela, da mu potrebnega varstva ne bo manjkalo. Prav tistega dne videli so ladijo ljudje v sredi Donave pri Brajli in Galači, kjer se je potem proti Reni obrnila, kjer imajo prej ko ne kneza zaprtega, kar pa menda ne bo dolgo trajalo, kajti vsa Bolgarija je kvišku za njim. V Filipopelju dvignil se je ondašnji peš-polk ter je šel po mestu z godbo od konzulata do konzulata in pred vsakim je polkovnik na ves glas povedal, da se vsa bolgarska armada odločno protivi kneževemu preganstvu, ter je pripraviljena zanj boriti se in umreti. Iz okolišnih vasi derejo ljudje kar tolpomá skupaj ter se bratijo z vojaki na knežvo oslobodjenje. Tudi so v imenu naroda iz novega oklicalí Aleksandra za pravega kneza bolgarskega. Kakor v Filipopelji, vnela se je protirevolucija tudi v Sofiji, kjer so začasno vlado prekucnili in jo pod ključ spravili. Posadke po deželi le pravega skupnega znamenja čakajo, da se bodo skupno dvignile za kneza. Kakor ravnokar vse kaže, se bo knez kmalo vrnil, če ga med tem zavrtno ne umoré, kar je pri nepopisljivi zagrizenosti njegovih nasprotnikov vse mogoče.

Bolgarski voditelji naroda računili so kneza zapodivši brez krčmarja. Narod in vojska nočeta nič vedeti in nič slišati o njihovi politiki in z vso silo kneza nazaj tirjata. Narod in vojna v knezu ne vidita Švaba, temveč junaka, ki ju je vodil od zmage do zmage, in tega hvaležni, priprosti, neizobraženi bolgarski narod ne more Aleksandru pozabiti; zaradi tega tirja ga od svojih političnih voditeljev nazaj. Kakor so nam večeranjí telegrami stvar sporočali, se začasna vlada ni dolgo radovala na prvem mestu. Že se je morala umakniti zopet Karavelovemu kabinetu, ki je dal takoj ukaz, kneza nazaj pripeljati, kakor to pripoveduje drug telegram iz Bukarešta. Naj se Aleksander ocenuje, kakor komu drago, junaških zmag lanskega leta mu vendar nihče ne more vzeti, kdor ga hoče pravično soditi in ne pristranski — strastno. Ravno tako ne more se mu odrehati neka moška odločnost in želja, narod osrečiti. In prav zaradi tega je bilo posto-

Dunaja. Trojan pa je postal vkljub temu namestnik na dolenjem Avstrijskem (l. 1535), kjer je tudi umrl na Dunaji l. 1541.

Trojan je zapustil sedmero otrok in med njimi je bil najstarejši Herbart, ki se je rodil l. 1528. Kot deček je hodil v šolo na Dunaji ter se je po svoji bistrosti in marljivosti pred vsemi odlikoval in že takrat najlepše nade obetal. Ker se je pa takrat prava viteška krepost gojila le na kneževskih dvorih, poslali so ga stariši zato v Cleve na Rajni, pa morda tudi zaradi protestanske vere, ki se je takrat na tem dvoru posebno cenila. Prišel je na ta dvor v 13. letu ter ostal tamkaj do konca otročjih let — do 18. leta po tadanjih nazorih. Bil je v veliki milosti pri knezu in drugih, ki so ga poznali, kar se vidi po sijajnem slovesu, ko je odhajal. Kar se je na tem dvoru naučil, tega se je tudi kasneje čvrsto držal. Čast in marljivost je vedno visoko cenil ter se proslavil ne po prirojenem plemstvu, nego z lastnimi krepostmi. Nemarno življenje, igre in zabave je preziral, smelost in podvzetnost pa čislal. Herbart je stopil še le 18 let star v vrsto

kranjskih mejnih brambovcev, ki so takrat stali v slovenski marki pod zapovedništvom glasovitega junaka Ivana Lenkovića, četrtega glavnega zapovednika in tretjega generala v hrvatski krajini.*) Lenković je bil srečen vojak in velik junak, a vrh tega pa posebno gostoljuben. Pod vodstvom tega v popolnem smislu viteškega moža izvel je naš Herbart prve dokaze svoje spretnosti v vojaštvu ter je bil od zdaj njegov drug in veren pomagač v vseh nevarnih podvzetjih in bitkah na turški meji. Bil je to začetek njegove kasneje sreče in slave, pa se je tudi zeres trudil, da nasleduje prednike v vseh viteških krepostih.

S početka mu je izročil Lenković zapovedništvo nad četo od 50 mož; ko so pa kasneje vojaki videli njegovo spretnost in sposobnost, služili so prav radi pod njim ter se hrabro borili proti Turkom. Lenković mu je zaradi tega predal 100 konjиков, s kterimi je imel sovražnika napadati v lastni njegovi zemlji.

*) Obširneje v životopisu „Jurij Lenković“. Spis je nagradila družba sv. Mohora.

Herbart je dolgo razmišljal, kako bi se nad Turki maščeval za njihovo ropanje in požiganje po slovenskih zemljah, konečno je pa sklenil jih poskati v njihovem domu. In ko mu je to osnovo odobril glavni zapovednik Lenković, razgovarjal in razpravljajal je o tem s svojimi ljudmi, zbral povečo četo pešcev in konjиков ter čisto na tihem napadel vlaško vas Srb. Prebivalci niso vedeli nič o tem, pa jih je zamogel zatoraj mnogo pobiti ter jim živino odpeljati. Vrh tega je zapovedal Herbart svojim vojakom, da sovražniku vse pokončajo, vasi zapalijo, plote raztrgajo in polja opustoše, kakor je sovražnik delal po krščanskih vaséh. Vse se mu je posrečilo; Turkom je silno škodo delal. Njegovi vojaki so ga od tega časa spoštovali, sovražniki pa se ga silno bali. Od napada na vas Srb ni več miroval naš junak, ampak je celo njegovo življenje bilo sama borba proti zakletemu sovražniku krščanstva. Zdajci se je navalil čez mejo na tem kraju, kjer so se ga najmanje nadjali, potem pa jih je pustil nekaj let pri miru, da jim je mogel zopet pri dobri priložnosti popravljene vasi in obdelana polja pokončati. In to

panje kolovodij bolgarskega naroda vse drugo prej, lepo gotovo ne, in pa na hvaležnost ravno tudi ni prav nič spominjalo, katero mu vendar ves narod nepristranski priznava. Izgovarja se ta čin, da knez ni slovanskega rodu, da se ni zadosti brigal za slovansko politiko in da bi bil njegov daljši obstanek Bolgariji le v nesrečo. Tudi to je le deloma resnično in sicer edino le to, da je rojen Nemec. Vse drugo je izmišljeno. Kaj pa je bilo vzrok, da je sedaj knez padel? Prav nič drugega, kakor ruska nemilost. Od kod pa tista izvira? Iz lanskega prevrata Filipopeljskega, ker je knez slovansko politiko, politiko bolgarskega združenja tako krepko podpiral, da je celo na bojišče hitel zaradi nje in to ne zastoni. Kneževa politika dala je Bolgarom to, kar jim Rusija iz strahu pred Evropo ni hotla dati in po čemur so Bolgari že zdavnaj hrepeli. Kneževa „neslovanska“ politika združila je Bolgare to in onstran Balkana in to je menda vendar nekaj!! Prav tako ni res, da bi bil knez na škodo deželi tam dol. Nikakor ne, ne v verskem in ne v narodnogospodarskem oziru. Pač je protestant, a zato pravoslavnih ni preganjal, tudi kolikor toliko podpiral je katoliške misijone ter bil katolikom prijazen in tega mu ne smemo pozabiti, ker se verska nepristranost malokje nahaja. V drugem oziru pa le berimo bolgarske in druge pravične liste, pa bomo izvedeli, kako da se je na Bolgarskem vse opomoglo, odkar se je pred dvema letoma državno gospodarstvo Rusom (Kaulbars) iz rok izpulilo in knezu izročilo in pa kako ga ves narod ljubi. Škodljivca pa nikjer ne ljubijo. Aleksandra Rusija ne mara, priprosti nepokvarjeni Bolgari pa ruskega gospodarstva ne, in od tod je pa vse to prišlo.

Vsled najnovejših dogodkov na Bolgarskem se **Turčija** s silno marljivostjo pripravlja na boj. Vsi kraji po njenih evropskih pokrajinah, ki imajo le količkaj vojne pomenljivosti, se za silo vtvrdujejo. Za topništvo naročili so se novi Kruppovi topovi, po arzenalih ali orožiščih se dela noč in dan, ter se jako pridno izdelujejo Henry Martinijeve puške. Oborožile so se tudi vse torpedne ladije in pa moštvo, ki je še le nedavno domu odšlo na odpust, se je iz novega na vojsko poklicalo. Turčiji se zaradi tega tako silno mudi, ker nič prav ne vé pri čem da je, kar sama priznava v telegramu na svojega zastopnika Gadhana Effendija v Sofiji. Le temu je sporočila: „Ker ne vemo, ali je in koliko je postaven in opravičen čin, ki je vzel knezu tako zviškoma dostojanstvo, obžalujemo ta korak bolgarskih mogotev. Če se bo mir na kakošen-koli način v Bolgariji ali v Rumeliji skalil, preden se bo visoka porta po dogovoru z drugimi velesilami mogla zadostno dogovoriti o tem slučaju in vse potrebno vkreniti zanj, bodo račun vsi tisti dajali, ki so to provzročili. Sporočite to vsim tistim osebam, ktere imajo v Sofiji državno oblast v rokah. Sporočite na dalje tudi ministru zunanjih zadev, da se bo visoka porta tudi sedaj stare poti — medsobojnega sporazumljenja med velesilami — zvesto držala.“ Čemu pa toraj Turčija oborožuje in denar venkaj meče za prazen nič? Na ostajanje ga tako nima.

Angleški prestolni govor, s katerim je bila otvorjena seja parlamentov, 19. t. m., v vnanji politiki ne pové prav nič o irskem vprašanju, katero je sedaj najvažnejši med notranjim zadevami, in omeni le kratko, da so zadnje volitve sklep parlamenta, kar se tiče vlade, potrdile. Kakor hitro je bil prebran prestolni govor, začela se je adrešna debata v obeh zbornicah, gorenja zbornica je namreč adreso že sprejela. Kar se tiče vnanjih zadev in nasebin, rekel je Salisbury, da se je treba spominjati tega, kar je naznanil prestolni govor pred šestimi meseci. Odsihmal še ni mnogo preteklo, toraj se tudi ni mnogo spremenilo. Kar se tiče birmanskega vprašanja, ni sicer vse dobro, pa vendar to ne prizadeva preveč skrbí; kakor hitro vroče poletje mine, se bode kaj več vkrenilo in vlada misli, da bode red kmalo zopet ustanovila. Zatrzan afganskega vprašanja, rekel je Salisbury, da se bode, kar je še navskriž, lažje dalo poravnati po

je sledilo leto za letom. Njegov najvažnejši čin iz te dōbe je bilo osvojenje dobro vtrjenega razbojniškega gnjezda Udbine, kjer je Turke pobil in pregnal, kulo pa zapalil. Plen je bil velik in njegovi ljudje so mogli konje in živino odgnati, kar se je potem doma razdelilo med same vojake. Kmalopotem je zopet navalil se na Udbino, ktero so Turki po odhodu Herbartovem popravili, pa jo ravno tako pokončal ter živino odgnal, kakor prvokrat. Tako se je boril neprenehoma dve leti proti Turkom, pa se ni bal nikdar svoje življenje žrtvovati na korist domovine svoje. Zvedeli so pa tudi na cesarskem dvoru o njegovi hrabrosti ter je bil zato imenovan za stotnika Senjskega (l. 1548). Tako je prišlo to mesto, ki je bilo v tem času vedno od Turkov napadeno, pod njegovo zapovedništvo, kar je bilo prebivalcem mило in drago, kajti znali so dobro, da jih bode Herbart branil po svoji navadi.

(Dalje prih.)

dopisovanji med Londonom in Petrogradom, kakor da bi tam v pustem kraju v hudi zimi angleški častniki brez podpore ostali. Še eno zimo bode komisija tam ostala. Upanje je, da se bode ta stvar med vladami poravnala. O razmerah na balkanskem poluotoku je Salisbury le toliko pozitivnega povedal, da je Angleška tudi sedaj kakor prej za celotno skupnost Turčije. O irskem vprašanju, o katerem prestolni govor ni omenil ničesa, molčal je tudi Salisbury. — V spodnji zbornici tudi lord Churchill ni povedal nič kaj več, kakor Salisbury v zgornji zbornici, samo toliko je povedal, da je general Buller odmenjen, da bode šel mir delat na jugozahod na Irskem.

Izvirni dopisi.

Iz Črnuč, 23. avgusta. Komu ni znano, kako žalostno je za poštene otroke, če očeta zgube! Sirote zapuščene so in povsod jim nekaj manjka, naj bi tudi imeli časnega vsega na ostajo. Prav enako je — znabiti ne vsem, pa večini faranov, če svojega dušnega pastirja izgubijo. Res, k maši se že kam pride, tudi sv. zakramenti se povsod delo, a ni je vsakdanje daritve, ni ga pravega reda v nobeni reči. Zato se tudi ni čuditi, če se veseli osirotena župnija prihoda novega župnika.

Tako veselje smo imeli Črnučani preteklo sredo in minulo nedeljo. Nenadoma smo bili veliki teden zgubili svojega čast. g. župnika ter bili osiroteni do preteklega tedna. V sredo popoldne je nam oznanil strel topičev, da se nam bliža nov dušni pastir, nov duhovni oče. Z velikim veseljem smo jim šli naproti. Visoki maji s zastavami, slavoloki s primernimi napisi so povzdigovali slovesnost prihoda. Dolegla gosp. očeta pozdravil je najprej vrli g. župan. Oglasila se je potem mala deklica (Luckmannova) ter ponižno pozdravila novega učenika ter mu darovala prelep šopek v znamenje ljubezni in spoštovanja, ktere ga je g. župnik blagovolil nositi tudi v nedeljo v svojem tukajšnjem cerkvenem umestenju. Da je g. župnik na vse te pozdrave primerno in lepo odzdravljaj, se umé samo po sebi. Da smo šli najpred v župnijsko cerkev, ker je g. župnik najpred počastil presv. R. T. ter pozdravil farnega pomočnika z angelji varhi te fare ter prvokrat blagoslovlil z Najsvetejšim svojo čedo, to je že tako obredno povsod ter ne bom z daljšim popisom mučil vaše čitatelje. Le toliko rečem, da v kljub slabemu vremenu bilo je vse veselo ter se brezskrbno izrazilo: Hvala Bogu, da imamo le zopet svojega g. župnika.

Blizo je bila sicer nedelja — le tri dni vmes, a težko smo jo pričakovali, ker imel je biti naš duhovni oče slovesno vmesten v župnijski cerkvi. Strel in zvonjenje v nedeljo na vse zgodaj spominjalo nas je bližajoče se svečanosti. Deževno vreme nam je sicer malo nagajalo v sredo in v nedeljo, a pri vsem tem je bilo ljudstva prav obilno pri sprejemu in vmestenju.

Predstavljal je nam novega župnika, č. g. Jan. Kobilico, nadžupnik in patron te fare preč. gosp. J. Zorc, Mengiški duhovni pastir. V svojem nagovoru omenil je v kratkem, kaj je nam bil ranjki gospod župnik in kaj nam hoče navzoči biti, a potem pa tudi povdarjal, koliko spoštovanja so farani svojemu duhovnemu pastirju dolžni. V daljšem res prelepem govoru je potem izpeljal, da smo duhovnike častiti in spoštovati dolžni zavolj stanú, kakor častimo vse imenitne osebe sploh; zavolj opravil in del, ktere opravljajo: daritev presv. maše, presv. zakramente itd.; zavolj Tega, ktere ga nadomestujejo. Častimo kraljeve, cesarjeve namestnike, kaj še in kako namestnike Kristusove. Govor res zasluži natisnjen biti v spodbudo in poduk mnogim. — Obhajal je potem gosp. župnik slovesno sv. mašo z asistenco šestih prečast. gospodov. Konečno je bila še „Zahvalna pesem“ zaradi obhajanja rojstnega dneva presvitlega cesarja po deželi.

Pri obedu se je bila razun prečastite duhovščine sošla prav vesela družbica sorodnikov (med njimi stari oče, brat in sestra), znanecv in prijateljev. Počastil je novega g. župnika kot svojega sorojaka obče spoštovani okrajni glavar, blagorodni gosp. J. Mahkot. Vrstile so se napitnice druga za drugo še skoraj bolj, kot v navadni množini. Prav veseli smo se razšli, ko nas zvonovi zopet v cerkev kličejo ter slovesnost sklenili s popoldansko službo božjo. Na mnoga leta!

Iz Škocijana na Dolenjskem, 24. avgusta. Vesela ravno ni prilika, ki me popotnika napoti do teh vrst. Prišel sem namreč ravno k pogrebu gospé Elizabete Varavnove, vdove po znanem g. Pavlu Varavnu, čegar ime ni bilo znano le v tem kraju, marveč daleč okrog, ker bil je mnogim vspesen zdravnik, razen tega pa narodnjak, da ga mu ni kmalo para, pa tudi dobrotnik vsakemu, komur je pomagati zamogel.

In to zadnjo lastnost zapustil je svoji vdovi, blagi Elizabeti. Bila je dobrotnica vsemu, kar je verskega, narodnega in šolskega. Ne bom našteval posameznih zneskov, ktere je radovoljno darovala za te tri namene, ker vseh ne bi mogel zvedeti.

Včerašnji pogreb pričal je sijajno, kako vedó ceniti ljudje take vsestranske dobrotnice. Delavni dan je bil, a vendar je bilo ljudstva polno cerkev in še več. Prišlo je tudi devet duhovnikov, dokaz, da so vsi stanovi vedeli ceniti blage ranjce lepe lastnosti. Naj v miru počiva preblaga dobrotnica, ktero bodo pogrešali posebno tisti, kterim je njena roka bila v potrebi vselej odprta! Priporočena bode v izgled mnogim, kterim je Bog dal pomočke, s kterimi bi si tudi mogli napraviti spomin „aere perennius“ — čez grob.

Druga reč. Videl sem tukaj šolske otroke, ki so me zelo spoštljivo pozdravljali. Iz tega sem sklepal, da je šola tu v prav dobrih rokah. Pa še več. Videl sem izgledno napravljen in vzdrževan šolski vrt, na kakoršnega o svojem obširnem potovanju skoraj še nisem naletel. Gospod nadučitelj Lavrič imel je z njim gotovo več dela, kakor bo žel hvaležnosti. Za dōbe Schönwetrove je moral požreti marsiktero grenko mesto zaslužene podpore za obče koristno delovanje. A naj tolaži se s tem, da se je drugim narodnjakom ravno tako godilo, se godi in se še bo.

Tretja reč je vesele vrste, vsaj, kar se tiče popotnikov, vzlasti, če so narodnjaki. Tu so razumni možki, kakoršnih je žalibog še marsikje premalo. Kraj je zelo „od rok“, pošta prihaja in odhaja le po trikrat na teden, a vendar so ljudje izvedeni bolj, kakor v kaki vasi na Gorenjskem, koder se železnica in pošta vsak dan vozite. No, pa saj tudi na Dolenjskem ni vsak kraj tak, kakor je Škocijan! Zato bo v dobrem spominu ostal meni in upam, da tudi drugim, ki v ta kraj pridejo.

Od Mure, 25. avgusta. (Ptujška razstava). Od 19. do 26. septembra bode v Ptujji gospodarska in obrtnijska okrajna razstava pod pokroviteljstvom blagorodnega gospoda Gundakarja grofa Wurmbanda, deželnega glavarja in grajščaka Borlskega. Ta razstava ima namen, kakor vse razstave enake vrste, prebivalce dotičnega okraja opozoriti na različne gospodarske in obrtnijske pridelke, orodja, stroje in pripomočke, kterih se naj poslužujejo, da bota gospodarstvo in obrt nesla jim večji dobiček; okraj pa, na ktere ga se Ptujška razstava ozira, so sodnijski okraji Ptuj, Rogatec, Ormož, Ljutomer in Gornja Podgora. Prebivalci celega tega okraja so izvzemši par Nemcev v trgih in mestih, ki po več ali manj tudi slovenski znajo, sami Slovenci, zato nam je nerazumljivo, zakaj da še o tej razstavi v nobenem slovenskem časniku nismo nič čitali, in zakaj da razstavní odbor vse tiskovine, načrte in vabila le v nemškem jeziku izdaja, kakor da bi razstava namenila biti kje v Šlezvig-Holsteinu ali vsaj v Beču.

Lani je bila enaka razstava v Mariboru, in ondi so ravno tako delali, zato pa priprosti ljudje, ki so poduka najbolj potrebni in bi jim razstava največ koristila, niso dosti haska od nje imeli, in tako bode menda tudi v Ptujji.

Nemški izdan razstavní načrt pripoveduje, da bode se malo ne vse, kar je v omenjenem okraju mogoče zmoči, dalo razstaviti, in da bodo se za lepe razstavljene stvari tudi darila delila. Vsak, kdor hoče kaj razstaviti, mora se vsaj do 30. avgusta oglasiti in za prostor, ki ga njegove reči potrebujejo, določeno odškodnino platiti. Za stvari, ki se na razstavo po železnici pošljejo, bode treba samo tje voznino platiti, nazaj pa nič. Za pijačo bode poseben oddelek, v kterem se bode lahko vsaka reč okusila, seveda ne zastoni. Vhodnina k razstavi bode ob nedeljah za osebo 10 kr. ob delavnikih pa 20 kr.

To in še marsikaj drugega se čita v nemškem programu, ktere ga pa ne razumi gotovo 90% prebivalcev, kterim je razstava namenjena. Gospodje, ki razstavo snujejo, to vejo, čemu tedaj tako ravna? Ali bi radi svet za nos vodili; da tod prebivajo Nemci? Ali Slovencev pri razstavi ne potrebujejo ali jih hočejo nalašč prezirati. Tega ne moremo verovati,

ker brez Slovencev bi Ptujška razstava bržčas jako žalostno podoba imela.

Naša skromna misel je ta, da bi se po navadnih pravih dostojnosti, še bolj pa zavoljo potrebe, slovensko prebivalstvo moralo na njemu razumljivi način na razstavo povabiti, da bi se vsaj zapisnik razstavljenih reči moral tudi slovenski napraviti in da bi gospodje, ki bodo imeli pri razstavi kaj opraviti, morali slovensko govoriti znati, da bi zamogli priprostim ljudem kaj povedati ali razložiti, tedaj bi vtegnila razstava biti koristna in bi kolikor toliko svoj namen dosegla. Tako pa — ? —

Domače novice.

(Družbi sv. Cirilu in Metodu) pristopil je kot pokrovitelj č. g. kanonik A. Zamejic v Ljubljani ter plačal 100 gold. Dalje je g. kanonik izročil družbi od necega neimenovnega dobrotnika v Ljubljani darilo 100 gold in sploh družbi pridobil več ustanovnikov in letnikov. Slava g. kanoniku Zamejeu za njegov rodoljubni trud!

(Društvo za povzdigo konjerejstva) na Stajarskem sklenilo je napraviti javna predavanja o reji konj v Ptujem, Ljutomeru, pri Novi Štifti in v Žavcu. Če bodo konjereji želeli takih predavanj, poslalo bo društvo posebnih učencikov tudi v druge kraje.

(Zaklad za osuševanje Ljubljanskega močvirja) znašal je v prvi polovici letošnjega leta 82.320 gld. 49 $\frac{1}{2}$ kr. Enketa bo še le meseca oktobra in ne že 16. septembra, kakor je bilo v začetku rečeno. V enketo so se izvolili gg.: Franc Kotnik, dr. Fr. Kosler in M. Peruci.

(Kamnik) se povzdiguje. Letos je v ondašnjih mrzlih kopelih po poročilu „Laib. Ztg.“ že 500 ptujcev, ki so se iz raznih mest ondi sošli. So ondi družine iz Ljubljane, Trsta, Zadra; Štajarci, Dunajčani, Madjari in Hrvatje. Kedar mesto dobi še železnico, se bo promet s ptujci še zdatno pomnožil. Sploh imati razven Ljubljane na Kranjskem Kamnik in Škofja Loka med mesti najlepšo prihodnost zaradi divnoromantične okolice, sveže vode in zdravega podnebja.

(Dr. Gregorčev protikandidat) v Ptujem okraji bo Oton Fürst; kdo in kaj da je, nam ni znano. Postavila ga je nemško-nacionalna gospoda. „Südt. Post“ celo trdi, da so mu menda že Dijogenovo svetilko kupili, s katero bo volilcev iskal.

(Kolera.) Od polnoči 20. t. m. do polnoči 21. t. m. jih je zbolelo v Trstu in spodnji okolici 12. Od 21. do 22. 5. Od polnoči 22. do 23. t. m. 6 in od 23. do 24. t. m. 2. Vseh vkupe jih je dozdej zbolelo 343, ozdravelo 84, umrlo 222, zdravi se jih 37. — Kakor se vidi je število napadenih nestalno zaradi vremena, ki je zadnji čas zelo spremenljivo, sedaj gorko in zopet hladno. Pospeševala je dosedaj kolero neznosna gorkota čez dan in mrzle noči. Ako bi vreme bilo stalnejše ter bi ne bilo več take vročine, bi se bolezen morda na boljše obrnila. V izvestju je opaziti tudi velik razloček med zbolelimi in umrlimi, kar ljudstvo zelo plaši in je napolnuje z nezaupnostjo do zdravnikov. To se pa razlaga s tem, da mnogo njih, koje driska in mali simptomi kolere napadejo, se ne javijo temveč zdravé na domu. Sicer pa tudi ljudstvo do neke meje ima prav, ker ne stavi popolnega zaupanja do zdravnikov, vidoč, da so v komisiji najmanj iskušeno zdravniške moči, kar tukajšnji list „Mattino“ v svoji nedeljski številki po pravici ostro graja. — V okolici kolera največ razsaja na Kontovelu, pri sv. Ivanu in nekoliko tudi v spodnjem Rojanu. Vzrok kolere v zadnjem okraju je gotovo potok, ki teče pod tamošnjo vojašnico in v kterega so spuščena stranišča vojašnice, kar napolnuje zrak s neznosnim smradom, po katerem bodo tudi živali obolele. Tje naj se poda komisija, ter naj ukrene potrebne poprave, da se bolezen ne širi. Tudi na Opčinah je neki v zadnjem času zbolelo 17 oseb, koje so pa zakrivali na ljubo „predragemu“ Lojzku na Vrhu, kteremu bi gotovo vsa ondi nastanjena gospoda ušla, ako bi vedela, da je tudi na Opčinah kolera doma. „Ed.“

Telegrami.

Sofija, 26. avgusta. Začasna vlada se je umaknila ustavnemu kabinetu, v katerem so Karavelov, Nikiforov, Stambulov

in pa Stolov, ki ima zunanje zadeve. Karavelov je izdal proklamacijo, v kterej prosi narod zaupanja. Minister zunanjih zadev poslal je okrožnico diplomatskim agentom vesil, v kterej jih prosi pripoznanja sedanje vlade.

Bukarešt, 26. avgusta. (O polnoči 25. avg.) Bolgarski palačni maršal potuje ravnokar knezunasproti, kije iz Reni odpotoval — kam, nihče ne ve. Maršal ima nalog, kneza, če ga dobi, pozivati, da naj se preko Rumunije, kjer ga bodo čakale deputacije, takoj povrne v Bolgarijo.

Gjurgjevo, 25. avgusta. Stambulov izdal je v Tirnovi proklamacijo, v kterej Bolgare poziva, da naj branijo krono in domovino pred izdajalci, ki hočejo junaškega kneza iz prestola zapoditi.

Bukarešt, 25. avgusta. Skupna bolgarska armada dvignila se je za kneza in pravi, da ne mara nobenega državnega prevrata. Tista dva batalijona, ki sta kneza vjela, morala sta za kazen orožje odložiti.

Petrograd, 25. avgusta. Knez Aleksander podal se je včeraj iz Renija preko Voločiška v Avstrijo in to ne kakor vjetnik.

Petrograd, 25. avgusta. Ruski listi „Novosti“ in „Pet. Ztg.“ nasvetujeta rusko posredovanje na Bolgarskem, trdeč, da poprej ne bo miru in se vtegne nered brez taistega še po celem Balkanu razširiti.

Umrli so:

25. avgusta. Franca Bahovec, molarjeva hči, 3 mes., sv. Jakopa trg št. 9, vsled katara v črevesu.

Tuji.

24. avgusta.

Pri **Mattieu**: Steiner in Löffler, trgovca, z Dunaja. — J. Veszelovsky, trgovec, iz Szegedina. — Henrik Vetsch, inženir, iz Karlova. — J. Komljanec, profesor, iz Kočevja. — Josip Devescovi, učitelj, iz Trsta. — Albert Zanutti, dijak, iz Trsta.

Pri **Slonu**: Ferd. Kusel, potovalec, iz Berolina. — Bard in Blass, potovalec, z Dunaja. — Adolf König, c. k. stotnik, iz Grada. — Franc Možek, zasebnik, iz Zagreba. — Janez Bernetich, zastopnik „Lloyda“, iz Odessa. — Janez Legat, c. k. profesor, iz Trsta. — Edvard Legat, c. k. dvorni kaplan, iz Lipice. — Janez Holl, c. k. major, iz Gorice. — Janez Brunnhofer, c. k. nadporočnik, iz Gorice. — A. Podboy in Emil pl. Bobrick, c. k. poročnika, iz Gorice.

Pri **Bavarskem dvoru**: Franc Seebacher, računovodja, iz Maribora. — Dr. E. Graeffe, nadzornik, iz Trsta. — Peter Valentinuzzi, trgovec, iz Udine.

Pri **Južnem kolodvoru**: Karl Flukeš, uradnik, iz Tulna. — Anton Dovgan, uradnik, iz Trsta. — S. Pipp, zasebnik, iz Sapiane. — M. Novakovič, zasebnik, iz Reke.

Pri **Avstrijskem caru**: Franc Kelbl, zasebnik, iz Kočevja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrina na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
25.	7. u. zjut.	731-25	+17-4	sl. vzh.	jasno	9-50
	2. u. pop.	729-84	+21-2	sl. jug.	del. jasno	
	9. u. zveč.	730-78	+16-4	sr. vzh.	dež	

Zjutraj jasno, pozneje se je pooblačilo in soperica je pritisnila. Ob polni ena padlo je nekaj kapelj dežja. Zvečer se je pa dež ulil med sedmo in osmo uro ob gromu in blisku. Srednja temperatura 18-3° C., za 0-4° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

26. avgusta

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 18% davka)	84 gl. 70 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 18% davka)	85 „ 25 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	118 „ 90 „
Papirna renta, davka prosta	101 „ 90 „
Akcije avstr.-ogerske banke	260 „ — „
Kreditne akcije	278 „ 90 „
London	126 „ 25 „
Srebro	— „ — „
Francooski napoleond.	10 „ 02 „
Ces. cekini	5 „ 95 „
Nemške marke	61 „ 85 „

Izšla je ter se dobiva v **Katoliški Bukvarni** v Ljubljani knjiga:

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal

(35)

IVAN BELEC,

župnik.

Knjiga obsega 9 pol v osmerki. — Cena ji je 25 kr., po pošti 5 kr. več, kdor jih vzame deset skupaj, dobi najjako brezplačno.

Poslano.

Gospodu pl. Trnkóczyju!

Lekarju zraven rotovža v Ljubljani.

Naznanjam Vam sprejem 5 steklenic cveta za konje ali konjskega fluida. *) Ker se je ta od Vas. narejen cvet za konje pri zunanjih boleznih pri mojih konjih tako izvrstno obnesel, zasluži da se po časopisih javno razglasi.

Srčen pozdrav!

(8)

Anton Krašovic,

posestnik.

Vrhnika pri Starem trgu poleg Rakeka, 3. jan. 1886.

Za notranje bolezni pri konjih, goveji živini, prašičih in ovcah, priporoča se pa izkušeni živinski prah (1 zavoj 50 kr., 5 zavojev 2 gl.) Mnogotere ozdravila pri rabi tega živinskega prahu, kakor njegove dobrodelne lastnosti pri različnih boleznih, pripravile so živinske zdravnike in živinorejce do tega, da ta prah za prvo in najvažnejšo zdravilo rabijo ter se priporoča, da ga vsak gospodar pri notranjih živinskih boleznih takoj rabi, sploh da se ta prah zmeraj pri hiši nahaja. Izvrstno se rabi ta živinoredilni prah, ako živina neče jesti, pri krvni molži, kakor tudi za izboljšanje mleka.

Prodaja in razpošilja ga z vsakdanjo pošto lekarna Trnkóczy, zraven rotovža v Ljubljani.

*) Konjski fluid 1 steklenica 1 gl. — 5 steklenic samo 4 gl.

Poštne zveze.

Odhod iz Ljubljane.

V Novomestu vsak dan ob 6 zjutraj, sprejema blago in popotnike. Prostora je za pet ljudi.

V Lukovco preko Domžal vsak dan ob 7 zjutraj.

V Kočevje preko Velikih Lašč v vsak dan ob 1 $\frac{1}{2}$ 7 zjutraj.

V Kamnik vsak dan ob 1 $\frac{1}{2}$ 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

V Polhov Gradec in na Dobrovo vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 1 $\frac{1}{2}$ 5 popoldne poleti, ob 2 pozimi.

Na lg ob 1 $\frac{1}{2}$ 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

Prihod v Ljubljano.

Iz Novega mesta vsak dan ob 2 popoldne.

Iz Lukovce vsak dan ob 5. uri 25 min. popoldne.

Iz Kočevja vsak dan ob 6. uri 20 min. popoldne.

Iz lga vsak dan ob 8. uri 30 min. zjutraj.

Iz Kamnika vsak dan ob 9. uri 5 min. dopoldne.

Iz Polh. Gradca in Dobrovo vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 9. uri 15 min. dopoldne.

Ravnokar izšel je:

„Fromme's

Kalender für den kathol. Clerus

Oesterreich-Ungarns 1887

Redigirt von Egger.“

S podoba Nj. Svetosti Leona XIII.

Koledar velja v platnu vezan 1 gld. 50 kr., franko po pošti 1 gld. 55 kr. ter se je po svoji trojni lastnosti kot cerkvena letna knjiga namreč, kot pomožna knjiga pri uradnih zadevah in kot ročna knjiga g. katehetom že sam po sebi tako priljubila, da ga ni treba posebej priporočati.

Cerkveno statistiko izdelal je zopet g. župnik Jos. Stefaner v Ettendorfu, ter so ga pri tem pridnem, točnem in natančnem delu podpirali jako veljavni gospodje. Zato lahko rečemo, da bo v tesnosti zepne knjige zadostoval celó najstrogejim zahtevam. Koledar obsega tudi že zdavnej obljubljeni sestavek iz peresa Kremsmünsterskega kanonika g. P. Wolfganga Dannerbauerja v Eberstallzelli: „Kurzer Leit-faden in Ehestreitigkeits- und Ehescheidungs-Angelegenheiten“ z alfabetskim kazalom.

Naročila naj se pošiljajo podpisani bukvarni. Tudi prosimo one gg. naročnike, ki so prejemale do sedaj ta koledar iz Dunaja, da ga pri nas naročé.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.